

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

Hotărâre tradusă și redactată de către Direcția agent guvernamental. Ea poate suferi modificări de formă.

SECȚIA A DOUA

CAUZA MANGÎR ȘI ALȚII v. REPUBLICA MOLDOVA ȘI RUSIA

(Cererea nr. 50157/06)

HOTĂRÂRE

STRASBOURG

17 iulie 2018

Prezenta hotărâre a devenit definitivă în condițiile Articolului 44 § 2 din Convenție. Ea poate suferi modificări de formă.

În cauza Mangîr și alții v. Republica Moldova și Rusia,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secția a Doua), întrunită într-o Cameră compusă din:

Robert Spano, *Președinte,*

Paul Lemmens,

Işıl Karakaş,

Nebojša Vučinić,

Valeriu Griţco, Dmitry

Dedov,

Jon Fridrik Kjølbrot, *judcători,* și

Stanley Naismith, *Grefierul secției,*

Deliberând la 26 iunie 2018 în camera de consiliu, Pronunță următoarea hotărâre, adoptată la aceeași dată:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află o cerere (nr. 50157/06) depusă împotriva Republicii Moldova și a Federației Ruse de către cinci cetățeni moldoveni, dl Ștefan Mangîr, dl Vitalie Vasiliev, dl Igor Dațco, dl Constantin Condrea și dl Alexandru Pohila („reclamanții”), care au sesizat Curtea la 1 decembrie 2006 în conformitate cu Articolul 34 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale („Convenția”).

2. Reclamanții au fost reprezentați de către dl A. Bivol, avocat în Chișinău. Guvernul Republicii Moldova („Guvernul”) a fost reprezentat de Agentul său, dl L. Apostol, iar guvernul rus a fost reprezentat de dl G. Matyushkin, reprezentant al Federației Ruse la Curtea Europeană a Drepturilor Omului.

3. Reclamanții s-au plâns că detenția lor a fost contrară Articolului 5 § 1 din Convenție. De asemenea, în baza Articolului 3 din Convenție, ei s-au plâns că de fapt condițiile de detenție au constituit un tratament inuman și degradant și că ei au fost maltratați.

4. La 10 aprilie 2012, cererea a fost comunicată guvernelor reclamate.

ÎN FAPT**I. CIRCUMSTANȚELE CAUZEI**

5. Reclamanții, ofițeri de poliție, s-au născut în 1967, 1978, 1976, 1979 și, respectiv, 1964. Primii doi reclamanți locuiesc la Chișinău și, respectiv, Căușeni, în timp ce ceilalți reclamanți locuiesc în Bender.

A. Arestul reclamanților și pretinsa maltratare

6. La 14 iunie 2006 ofițerii Mangîr, Vasiliev și Condrea, care efectuau o investigație penală la Tiraspol, au fost arestați de către pretinsul serviciu secret al

autoproclamatei „Republici Moldovenești Nistrene” („rmn”).¹ În timpul reținerii lor, ei au reușit să sune la sectorul de poliție din Bender.

7. Ceilalți doi reclamanți (ofițerii Dațco și Pohila) au mers la Tiraspol pentru a clarifica motivele arestării colegilor lor, însă la sosirea lor au fost și ei arestați.

8. Reclamanții au fost plasați în Izolatorul de detenție preventivă de la Tiraspol (IDP).

9. La 17 iunie 2006 ofițerii Pohila, Dațco și Vasiliev au fost eliberați fără a li se aduce acuzații și fără vreo explicație cu privire la arestarea lor.

10. La 18 iunie 2006 ofițerul Mangîr a fost bătut, fiindu-i injectată o substanță necunoscută, inducându-l în stare de inconștiență timp de patru zile. După eliberarea sa, el a fost internat în spitalul Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova, fiind diagnosticat, printre altele, cu contuzie.

11. La 20 iunie 2006 Judecătoria orașului Tiraspol a emis un mandat de arest pentru treizeci de zile în privința ofițerului Mangîr. La 23 iunie 2006, structurile „rmn” au eliberat ofițerii Mangîr și Condrea. Șeful serviciului secret „rmn” a declarat într-un interviu că ofițerii au fost eliberați după ce autoritățile ruse „au asigurat” că autoritățile moldovenești nu vor „răpi oameni” în „rmn”.

12. În mass-media „rmn”, reclamanții au fost acuzați că erau membri ai „escadroanelor negre” create cu scopul răpirii politicienilor și a altor persoane care le creau impedimente autorităților moldovenești. Potrivit reclamanților, în timpul detenției lor, ei au fost interogați de către serviciul secret „rmn” și au fost forțați să declare că în Tiraspol ar fi încercat să răpească politicienii „rmn”. Ofițerii Pohila, Dațco și Vasiliev ar fi fost loviți la tălpi și amenințați că le vor fi omorâte familiile, precum și că vor fi transferați în celulele împreună cu infractori ordinari, unde vor fi maltratați sau chiar uciși.

13. Ofițerul Condrea ar fi fost supus așa-numitei „spânzurători palestinieni” timp de până la șapte ore, fiind apoi dus în celula sa în stare de inconștiență.

B. Condițiile de detenție ale reclamanților

14. Reclamanții au descris condițiile de detenție din izolatorul de detenție preventivă din Tiraspol după cum urmează. Celulele în care erau deținuți se aflau în subsol și nu aveau acces la lumină naturală. În absența ventilației și din cauza supraaglomerării, reclamanților le-a fost dificil să respire. Ofițerul Condrea susține că a fost ținut în aceeași celulă în care a fost deținut dl Ilie Ilașcu (pentru mai multe detalii a se vedea *Ilașcu și alții v. Moldova și Rusia* [MC], nr. 48787/99, CEDO 2004VII).

15. În timpul detenției, reclamanții nu au avut parte de exerciții zilnice și nu au avut acces la duș; ei nu puteau primi colete de la rudele lor, nu aveau lenjerie de pat și nu le era permis să fie consultați de către medici.

C. Acțiunile întreprinse de către autoritățile moldovenești

16. După eliberarea reclamanților, autoritățile moldovenești au inițiat două seturi de proceduri penale cu privire la detenția lor ilegală și presupusa lor maltratare în timpul detenției. Cu toate acestea, câțiva ani mai târziu, urmărirea penală a fost încetată.

---

¹ Pentru mai multe detalii, a se vedea *Ilașcu și Alții v. Republica Moldova și Rusia* ([MC], nr. 48787/99, CEDO 2004-VII)

17. De asemenea, reclamantii au fost supuși unor examinări medicale, în urma cărora nu au fost găsite urme de violență pe corpul lor. Doar un singur reclamant, Ștefan Mangîr, a avut de suferit în urma unei contuzii.

II. LEGISLAȚIA ȘI PRACTICA INTERNĂ RELEVANTĂ A REPUBLICII MOLDOVA ȘI ALTE MATERIALE RELEVANTE

18. Rapoarte ale organizațiilor interguvernamentale și non-guvernamentale, dreptul și practica internă relevantă a Republicii Moldova, precum și alte documente pertinente pentru prezenta cauză sunt rezumate în hotărârea *Mozer v. Republica Moldova și Rusia* ([MC], nr. 11138/10, §§ 61-77, CEDO 2016).

ÎN DREPT

19. Reclamantii au susținut că au fost arestați și deținuți ilegal, contrar Articolului 5 § 1 din Convenție. De asemenea, ei s-au plâns în baza Articolului 5 §§ 3 și 4 din Convenție că nu au fost aduși în fața unui judecător pentru examinarea legalității arestării lor și, prin urmare, ei nu au putut contesta o decizie inexistentă cu referire la detenția acestora. De asemenea, reclamantii s-au plâns, în baza Articolului 3 din Convenție, că au fost deținuți în condiții inumane, că au fost maltratați și că le-a fost refuzată asistența medicală. Ei s-au plâns, în cele din urmă, de încălcarea Articolului 13 din Convenție, deoarece nu s-au putut prevala de un remediu în fața instanțelor din Republica Moldova sau din Rusia.

I. CU PRIVIRE LA JURISDICȚIE

20. Întâi de toate, Curtea trebuie să determine dacă în virtutea circumstanțelor invocate reclamantii au fost sub jurisdicția Statelor reclamate în sensul Articolului 1 din Convenție.

A. Susținerile părților

21. Reclamantii au susținut că ambele guverne reclamate au avut jurisdicție.

22. Guvernul Republicii Moldova a declarat că a avut obligații pozitive de a asigura drepturile reclamantilor.

23. Guvernul rus susține că faptele redată în plângerea reclamantei nu țin de jurisdicția sa și, prin urmare, cererea trebuie să fie declarată inadmisibilă *ratione personae* și *ratione loci* cu referire la Federația Rusă. Ca în cauza *Mozer* (citată mai sus, §§ 92-94), guvernul rus consideră că abordarea adoptată de către Curte cu privire la jurisdicție în cauzele Ilașcu și alții (citată mai sus), *Ivanțoc și alții v. Moldova și Rusia* (nr. 23687/05, 15 noiembrie 2011) și *Catan și alții* (citată mai sus) a fost incorectă și incompatibilă cu dreptul internațional public.

B. Aprecierea Curții

24. Curtea notează că, în prezenta cauză, părțile dispun de poziții în materie de jurisdicție similare cu cele exprimate de către acestea în hotărârea *Catan și alții* (citată anterior, §§ 83-101) și în hotărârea *Mozer* (citată mai sus, §§ 81-95). În particular, reclamantii și guvernul Republicii Moldova au susținut că ambele guverne pârâte aveau jurisdicție, în timp ce guvernul rus a declarat că nu deținea vreo jurisdicție.

25. Curtea amintește că principiile generale cu referire la problema jurisdicției în baza Articolului 1 din Convenție cu privire la actele și evenimentele care au avut loc în regiunea transnistreană a Moldovei au fost stabilite în hotărârile *Ilaşcu și Alții* (citată mai sus, §§ 311-319), *Catan și Alții* (citată mai sus, §§ 103-107) și, mai recent, *Mozer* (supra, §§ 97-98).

26. Cu referire la Republica Moldova, Curtea notează că în cauzele *Ilaşcu*, *Catan* și *Mozer* ea a statuat că, deși Moldova nu deține un control efectiv asupra regiunii transnistrene, persoanele care locuiesc în această regiune se află sub jurisdicția Republicii Moldova dată fiind teritorialitatea acesteia. Cu toate acestea, obligația sa, în virtutea Articolului 1 din Convenție, de a recunoaște fiecărei persoane sub jurisdicția sa drepturile și libertățile garantate de către Convenție, s-a limitat la întreprinderea tuturor măsurilor de ordin diplomatic, economic, juridic sau de altă natură în măsura posibilităților și în conformitate cu dreptul internațional (a se vedea *Ilaşcu și Alții*, citată mai sus, § 333, *Catan și Alții*, citată mai sus, §109 și *Mozer*, citată mai sus, § 100). Obligațiile Republicii Moldova în conformitate cu Articolul 1 din Convenție au fost descrise ca fiind obligații pozitive (*Ilaşcu și Alții*, citată mai sus, §§ 322 și 330-331, *Catan și Alții*, citată mai sus, §§ 109-110, și *Mozer*, citată mai sus, § 99).

27. Curtea nu vede niciun motiv să distingă prezenta cauză de cauzele menționate mai sus. Mai mult ca atât, ea observă că guvernul Republicii Moldova nu se opune unei abordări similare în prezenta cauză. Așadar, Curtea concluzionează că Republica Moldova deține jurisdicție în sensul Articolului 1 din Convenție, doar că răspunderea acesteia pentru învinuirile aduse trebuie stabilite în lumina obligațiilor pozitive menționate mai sus (*Ilaşcu și Alții*, pre-citată, § 335).

28. Cu referire la Federația Rusă, Curtea notează că ea a stabilit deja în cauza *Ilaşcu și Alții* că Federația Rusă a contribuit atât militar, cât și politic, la crearea unui regim separatist în regiunea Transnistria în 1991-1992 (a se vedea *Ilaşcu și Alții*, precitată, § 382). În cauzele care au urmat și au vizat regiunea transnistreană, Curtea de asemenea a constatat că, până în iulie 2010, „rnm” nu a putut să existe rezistând la eforturile depuse de către Republica Moldova și actorii internaționali în vederea soluționării conflictului și restabilirii democrației și a drepturilor în regiune decât cu susținerea militară, economică și politică a Rusiei (a se vedea *Ivanțoc și Alții*, precitată, §§ 116-20, *Catan și Alții*, pre-citată, §§ 121-122, și *Mozer*, pre-citată, §§ 108 și 110). În cauza *Mozer*, Curtea a concluzionat că gradul ridicat de dependență al „rnm” de susținerea Rusiei constituie un motiv puternic care permite să se considere că Federația Rusă a continuat să exercite un control efectiv și o influență decisivă asupra autorităților transnistrene și că, prin urmare, reclamantul s-a aflat sub jurisdicția acestui stat în sensul Articolului 1 din Convenție (a se vedea *Mozer*, precitată, §§ 110-111).

29. Curtea nu vede niciun motiv să distingă prezenta cauză de cauzele *Ilaşcu și Alții*, *Ivanțoc și Alții*, *Catan și Alții* și *Mozer* (toate citate anterior).

30. Rezultă că reclamantii din prezenta cauză s-au aflat sub jurisdicția Federației Ruse în lumina Articolului 1 din Convenție. În consecință, Curtea respinge excepțiile *ratione personae* și *ratione loci* invocate de către guvernul rus.

31. Curtea va stabili în continuare dacă au fost încălcate drepturi protejate de către Convenție, astfel încât să angajeze răspunderea unuia dintre statele reclamate (a se vedea *Mozer*, citată anterior, § 112).

II. CU PRIVIRE LA PRETINSELE ÎNCĂLCĂRI ALE ARTICOLELOR 5 §§ 1, 3 ȘI 4 DIN CONVENȚIE

32. Reclamanții s-au plâns că arestarea și detenția lor au fost ilegale și contrare Articolului 5 § 1 din Convenție. De asemenea, ei au susținut că drepturile lor garantate de către Articolele 5 §§ 3 și 4 din Convenție au fost încălcate. Părțile relevante ale Articolului 5 prevăd următoarele:

Articolul 5

“1. Orice persoană are dreptul la libertate și la siguranță. Nimeni nu poate fi lipsit de libertatea sa, cu excepția următoarelor cazuri și potrivit căilor legale:

...

(c) dacă a fost arestat sau reținut în vederea aducerii sale în fața autorității judiciare competente, atunci când există motive verosimile de a bănui că a săvârșit o infracțiune sau când există motive temeinice de a crede în necesitatea de a-l împiedica să săvârșescă o infracțiune sau să fugă după săvârșirea acesteia;

...”

“3. Orice persoană arestată sau deținută, în condițiile prevăzute de paragraful 1 lit. c) din prezentul articol, trebuie adusă de îndată înaintea unui judecător sau a altui magistrat împuternicit prin lege cu exercitarea atribuțiilor judiciare și are dreptul de a fi judecată într-un termen rezonabil sau eliberată în cursul procedurii. Punerea în libertate poate fi subordonată unei garanții care să asigure prezentarea persoanei în cauză la audiere.”

“4. Orice persoană lipsită de libertatea sa prin arestare sau deținere are dreptul să introducă un recurs în fața unui tribunal, pentru ca acesta să statueze într-un termen scurt asupra legalității deținerii sale și să dispună eliberarea sa dacă deținerea este ilegală.”

A. Admisibilitatea

33. Curtea consideră că aceste plângeri nu sunt în mod vădit nefondate în sensul Articolului 35 § 3 (a) din Convenție și că nu sunt inadmisibile din nici un alt motiv. Prin urmare, Curtea le declară admisibile.

B. Fondul

34. Reclamanții s-au plâns că nici arestul, nici detenția lor nu fuseseră dispuse și efectuate în conformitate cu o procedură prevăzută de lege, potrivit Articolului 5 § 1 din Convenție.

35. Guvernele reclamate nu au făcut nicio declarație cu privire la fondul acestei plângeri.

36. Curtea reiterează că în jurisprudența sa cu privire la Articolul 5 § 1 din Convenție este bine-stabilit că orice privare de libertate trebuie să fie nu doar bazată pe una din excepțiile enumerate în punctele (a) - (f), ci și „legală”. În cazul în care se pune problema „legalității” detenției, inclusiv a „unei proceduri prevăzute de lege”, Convenția se referă, în esență, la dreptul național și prevede obligația de a respecta normele de drept material și procedural ale dreptului național. În principiu, este necesar ca orice arest sau detenție să aibă un temei juridic în dreptul național. De asemenea, Convenția se referă la calitatea legii, impunând necesitatea compatibilității acesteia cu statul de drept, un concept inerent tuturor articolelor Convenției (a se vedea, de exemplu, *Del Río Prada v. Spania* [MC], nr. 42750/09, § 125, CEDO 2013; și cauza *Mozer*, citată mai sus, § 134).

37. Curtea reiterează că în *Mozer* ea a considerat că sistemul judiciar al „rnm” nu era un sistem care reflectă o tradiție juridică compatibilă cu Convenția (a se vedea *Mozer*, citată mai sus, §§ 148-49). Din acest motiv, Curtea a considerat că pretensele instanțe ale „rnm” și, implicit, orice altă structură „rnm” nu putea dispune arestarea

sau detenția „legală” a reclamantului, în sensul Articolului 5 § 1 din Convenție (a se vedea *Mozer*, citată mai sus, § 150).

38. În absența oricăror informații noi și pertinente care să dovedească contrariul, Curtea consideră că decizia luată în cauza *Mozer* este valabilă și în cazul de față. Prin urmare, Curtea consideră că a avut loc violarea Articolului 5 § 1 din Convenție în prezenta cauză.

39. În continuare, Curtea trebuie să stabilească dacă Republica Moldova și-a îndeplinit obligația pozitivă de a lua măsuri adecvate și suficiente pentru a asigura drepturile reclamantilor în baza Articolului 5 § 1 din Convenție (a se vedea paragraful 27 de mai sus). În *Mozer*, Curtea a hotărât că obligațiile pozitive ale Republicii Moldova se refereau atât la măsurile necesare pentru restabilirea controlului asupra teritoriului transnistrean, ca expresie a jurisdicției sale, cât și la măsurile de asigurare a respectării drepturilor individuale ale reclamantilor (a se vedea cauza *Mozer*, citată mai sus, § 151).

40. Cu referire la primul aspect al obligației Moldovei de a restabili controlul, Curtea a constatat în *Mozer* că, de la începutul ostilităților în 1991-1992 până în iulie 2010, Moldova a întreprins toate măsurile care-i stăteau în putere (cauza *Mozer*, citată mai sus, § 152). Deoarece evenimentele în prezenta cauză au avut loc înainte de acea dată, Curtea nu vede vreun motiv să ajungă la concluzie diferită (*ibid.*).

41. Cu privire la al doilea aspect al obligației pozitive, *id est* faptul de a asigura respectarea drepturilor reclamantilor, Curtea notează că autoritățile moldovenești au depus eforturi pentru asigurarea drepturilor reclamantilor. În special, a fost inițiată o urmărire penală cu privire la detenția reclamantilor de către structurile „rnm” (a se vedea paragraful 16 de mai sus).

42. În lumina celor redată *supra*, Curtea concluzionează că Republica Moldova și-a îndeplinit obligațiile pozitive față de reclamant și constată că nu a avut loc nicio încălcare a Articolului 5 § 1 din Convenție. Din aceleași motive, Curtea constată că nu a existat nicio încălcare a Articolului 5 §§ 3 și 4 din Convenție de către Republica Moldova.

43. Cu referire la responsabilitatea Federației Ruse, Curtea a stabilit că Rusia a exercitat un control efectiv asupra „rnm” în decursul perioadei respective (paragrafele 33-34 de mai sus). Din acest considerent și în conformitate cu jurisprudența sa, nu este necesar să se stabilească dacă Rusia exercita un control detaliat în privința politicilor și a acțiunilor administrației locale subordonate (a se vedea *Mozer*, citată mai sus, § 157). În virtutea suportului continu militar, economic și politic oferit „rnm”, fără de care ultima nu ar fi existat, Rusia se face responsabilă în baza Convenției cu privire la violarea drepturilor fiului reclamantei (*ibid.*).

44. În concluzie, constatând că detenția reclamantilor a fost ilegală în baza Articolului 5 § 1 din Convenție (a se vedea paragraful 38 de mai sus), Curtea hotărăște că a avut loc o încălcare a acestei prevederi de către Federația Rusă.

45. Având în vedere cele de mai sus, Curtea nu consideră necesară examinarea separată a plângerilor formulate de către reclamant în baza Articolului 5 §§ 3 și 4 din Convenție cu referire la Federația Rusă.

III. CU PRIVIRE LA PRETINSA VIOLARE A ARTICOLULUI 3 DIN CONVENȚIE

46. Reclamantii s-au plâns că au fost deținuți în condiții inumane de detenție și că nu au primit asistența medicală necesară. De asemenea, ei s-au plâns că ei fuseseră maltratați și torturați de către structurile „rnm”. Ei s-au bazat pe Articolul 3 din Convenție, care prevede următoarele:

Articolul 3

“Nimeni nu poate fi supus torturii, nici pedepselor sau tratamentelor inumane ori degradante.”

A. Admisibilitatea

47. Reclamanții s-au plâns în baza Articolului 3 din Convenție că au fost supuși maltratării în timpul detenției. Cu toate acestea, numai dl Mangîr a prezentat probe medicale care confirmau diagnosticarea sa cu contuzie după eliberarea din detenție. Ceilalți reclamanți nu au prezentat nicio probă, e.g. documente medicale sau declarații ale martorilor, în sprijinul afirmațiilor lor. Prin urmare, Curtea consideră că această parte a plângerii în baza Articolului 3 cu privire la ceilalți patru reclamanți este în mod vădit nefondată în sensul Articolului 35 § 3 (a) din Convenție și trebuie declarată inadmisibilă, în conformitate cu Articolul 35 § 4 din Convenție.

48. În continuare, reclamanții s-au plâns că nu au primit îngrijiri medicale adecvate în timpul detenției. Cu toate acestea, Curtea notează că niciunul din reclamanți nu a adus dovezi că au avut nevoie de îngrijiri medicale urgente în timpul detenției. Prin urmare, Curtea consideră că această parte a plângerii în baza Articolului 3 din Convenție, cu privire la toți reclamanții, este vădit nefondată în sensul Articolului 35 § 3 (a) din Convenție și trebuie declarată inadmisibilă în conformitate cu Articolul 35 § 4 din Convenție.

49. Curtea notează că restul plângerii în baza Articolului 3 din Convenție, *id est* cu referire la condițiile materiale de detenție ale tuturor celor cinci reclamanți și maltratarea dlui Mangîr, nu este vădit nefondat în sensul Articolului 35 § 3 (a) din Convenție și că nu este inadmisibilă din alt motiv. Prin urmare, Curtea o declară admisibilă.

B. Fondul

50. Reclamanții s-au plâns, în primul rând, că celulele lor se aflau în subsol și nu au avut acces la lumină naturală. În celule nu exista ventilație, ele fiind supraaglomerate. În plus, reclamanții nu aveau parte de exerciții zilnice sau acces la duș.

51. Guvernele reclamate nu au făcut nicio declarație cu privire la fondul acestei plângeri.

52. Curtea reiterează faptul că Statul este cel care trebuie să se asigure că o persoană este deținută în condiții compatibile cu respectul pentru demnitatea umană, că modul și metoda de executare a măsurii privative de libertate nu o supune pe aceasta să sufere dificultăți de o intensitate care depășește nivelul inevitabil al suferinței inerente detenției și că, date fiind cerințele practice de detenție, sănătatea și bunăstarea persoanei sunt asigurate în mod adecvat (a se vedea cauzele *Mozer*, citată mai sus, § 178; *Khlaifia și alții v. Italia* [MC] 16483/12, § 160 (c), CEDO 2016 (extrase); și *Muršić v. Croația* [MC], nr.7334/13, § 99, CEDO 2016).

53. În prezenta cauză, Curtea notează că guvernele reclamate nu au comentat plângerile reclamanților cu privire la descrierea condițiilor de detenție. Cu toate acestea, Curtea a examinat deja condițiile materiale în închisorile „rnm” în *Mozer* (citată mai sus, § 181, cu referințe suplimentare, în special vizitele în acea regiune ale Comitetului European pentru Prevenirea Torturii și a Tratamentelor sau a Pedepselor Inumane sau Degradante al Consiliului Europei (CPT) și Raportorul Special pentru tortură și alte forme crude, inumane sau degradante de tratament sau pedeapsă) și a constatat o încălcare a Articolului 3 din Convenție din cauza condițiilor inumane de

detenție (*ibid.*, § 182). Curtea notează, în special, că vizita Raportorului Special a avut loc în iulie 2008, *id est* după momentul detenției reclamanților.

54. Pe baza materialelor prezentate și în absența oricărui material contrar afirmațiilor reclamanților, Curtea consideră stabilit faptul că aceste condiții de detenție ale reclamanților au reprezentat un tratament inuman și degradant în sensul Articolului 3 din Convenție.

55. Dl Mangîr s-a plâns, în continuare, de maltratare în timpul detenției sale.

56. Guvernele reclamate nu au făcut nicio declarație cu privire la fondul acestei plângeri.

57. În cazul în care o persoană este luată în custodia poliției în stare satisfăcătoare de sănătate, dar este vătămată în momentul eliberării sale, statul trebuie să furnizeze o explicație plauzibilă cu privire la modul în care aceste leziuni au fost provocate, în caz contrar apărând o problemă clară în baza Articolului 3 din Convenție. În plus, în cazul în care evenimentele respective se află în totalitate sau în mare parte în cunoștința exclusivă a autorităților, vor apărea prezumții puternice cu privire la leziunile apărute în timpul acestei detenții. În asemenea situații, guvernului îi revine sarcina probei, *id est* de a oferi o explicație satisfăcătoare și convingătoare, prezentând dovezi care ar pune la îndoială evenimentele invocate de către victimă. În lipsa unei astfel de explicații, Curtea poate trage concluzii care ar putea fi nefavorabile pentru Guvern. Acest lucru este justificat de faptul că persoanele aflate în custodia poliției sau ale unei autorități similare se află într-o poziție vulnerabilă, iar autoritățile au datoria de a le proteja (a se vedea *Blokhin v. Rusia* [MC], nr. 47152/06, § 140, CEDO 2016; *Bouyid v. Belgia* [MC], nr. 23380/09, § 83, CEDO 2015; și *Khlaifia și alții*, citat mai sus, § 205).

58. Având în vedere probele medicale potrivit cărora reclamantul suferea de consecințele unei contuzii la cap după eliberarea din închisoarea „rmn” și a lipsei unei explicații plauzibile cu privire la modul în care au fost provocate leziunile, Curtea constată că reclamantul a fost supus unui tratament contrar Articolului 3 din Convenție.

59. Din aceleași motive ca cele în legătură cu plângerea în baza Articolului 5 § 1 din Convenție (a se vedea paragrafele 40-41 de mai sus), Curtea constată că nu a avut loc o încălcare a Articolului 3 din Convenție de către Republica Moldova.

60. Din aceleași motive ca cele prezentate în același context (a se vedea paragraful 43 de mai sus), Curtea constată că a avut loc o încălcare a Articolului 3 din Convenție de către Federația Rusă.

IV. CU PRIVIRE LA PRETINSA VIOLARE A ARTICOLULUI 13 DIN CONVENȚIE ÎN COROBORARE CU ARTICOLELE 3 ȘI 5

61. În continuare, reclamanții s-au plâns că nu aveau căi de atac efective cu privire la plângerile lor în baza Articolelor 3 și 5 din Convenție. Ei s-au bazat pe Articolul 13 din Convenție, care prevede următoarele:

“Orice persoană, ale cărei drepturi și libertăți recunoscute de prezenta convenție au fost încălcate, are dreptul să se adreseze efectiv unei instanțe naționale, chiar și atunci când încălcarea s-ar datora unor persoane care au acționat în exercitarea atribuțiilor lor oficiale.”

A. Admisibilitatea

62. Curtea notează că plângerea în baza Articolului 13 din Convenție, coroborată cu Articolele 3 și 5 din Convenție, nu este în mod vădit nefondată în sensul Articolului 35 § 3 (a) din Convenție. În plus, aceasta constată că nu este inadmisibilă pe niciun alt motiv. Prin urmare, ea trebuie declarată admisibilă.

B. Fondul

63. Reclamanții au susținut că nu au avut nicio posibilitate de a-și exercita drepturile urmare a acțiunilor structurilor „rmn” și că guvernele reclamate nu au indicat vreun remediu pe care aceștia ar fi trebuit să-l epuizeze.

64. Guvernele reclamate nu au făcut nicio declarație cu privire la fondul acestei plângeri.

65. Curtea reiterează faptul că Articolul 13 din Convenție garantează disponibilitatea unui remediu la nivel național care ofere posibilitatea unei persoane să se plângă de încălcarea drepturilor și a libertăților garantate de către Convenție. Prin urmare, deși statele contractante dispun de o anumită marjă de apreciere cu privire la modul în care acestea respectă obligațiile care le revin în baza acestei dispoziții, trebuie să existe o cale de atac internă care să permită autorităților naționale competente să se ocupe de fondul plângerii relevante din Convenție și să acorde despăgubirile cuvenite. Domeniul de aplicare al obligației prevăzute de Articolul 13 variază în funcție de natura plângerii reclamantului în baza Convenției, însă, în orice caz, căile de atac trebuie să fie „eficiente” în practică și în drept, în special în sensul exercitării acesteia care nu trebuie să fie împiedicată în mod nejustificat de faptele sau omisiunile autorităților statului (*Mozer*, citat mai sus, § 207; *Khlaifia și alții*, citat mai sus, § 268; și *De Tommaso v. Italia* [MC], nr. 43395/09, § 179, CEDO 2017 (extrase)). Cu toate acestea, Articolul 13 din Convenție impune ca o lege să fie disponibilă în dreptul național numai cu privire la plângerile care pot fi considerate „contestabile” în sensul Convenției (*Mozer*, citat mai sus, § 207; și *De Tommaso*, citat anterior, § 180).

66. Curtea observă că plângerile reclamanților în baza Articolului 3 din Convenție cu referire la condițiile de detenție și maltratarea dlui Mangîr au fost contestabile. Cu toate acestea, cu privire la plângerea reclamanților în baza Articolului 5 § 1 din Convenție, Curtea observă că Articolul 5 § 4 este *lex specialis* în legătură cu Articolul 13 și reamintește că, în cazul Federației Ruse, este necesară examinarea separată a acestei plângeri, având în vedere circumstanțele cauzei (a se vedea paragraful 45 de mai sus).

67. Astfel, Curtea va examina numai dacă reclamanții aveau la dispoziție un remediu intern cu referire la plângerile lor în baza Articolului 3 din Convenție.

68. Cu referire la plângerile reclamanților împotriva Moldovei, Curtea notează că Guvernul Republicii Moldova nu a indicat existența unui remediu efectiv în baza legislației naționale ale Republicii Moldova.

69. Cu referire la plângerile reclamanților împotriva Rusiei, Curtea notează, de asemenea, că nu există nicio mențiune în dosar, și nici guvernul rus nu a pretins că reclamanții ar fi avut la dispoziție remedii efective în „rmn” cu privire la plângerile menționate mai sus.

70. Prin urmare, Curtea concluzionează că reclamanții nu au avut la dispoziție un remediu efectiv cu privire la plângerile lor în baza Articolului 3 din Convenție. În consecință, Curtea trebuie să decidă dacă vreo încălcare a Articolului 13 poate fi atribuită unuia dintre statele reclamate.

71. Cu referire la responsabilitatea Moldovei, Curtea reamintește că s-a pronunțat în privința „remediului” pe care acest stat trebuie să-l pună la dispoziția reclamanților, care a constat în a li se permite să informeze autoritățile moldovenești despre detaliile situației lor și să fie informați despre măsurile cu caracter juridic și diplomatic întreprinse de către aceste autorități (*Mozer*, citat mai sus, § 214). În *Mozer*, printre altele, s-a ajuns la concluzia că Moldova a pus la dispoziția reclamantului proceduri proporționale cu capacitatea sa limitată de a proteja drepturile reclamantului și că și-a îndeplinit astfel obligațiile pozitive (*ibid.*, § 216). În prezenta cauză Curtea nu vede

niciun motiv pentru a ajunge la o concluzie diferită. Prin urmare, Curtea constată că nu a avut loc o încălcare a Articolului 13 din Convenție de către Moldova.

72. Cu referire la responsabilitatea Federației Ruse, din aceleași motive menționate în privința plângerii în baza Articolului 5 § 1 din Convenție (a se vedea paragraful 43 de mai sus) și în absența oricărei observații din partea guvernului rus în legătură cu toate căile de atac disponibile reclamanților, Curtea concluzionează că Federația Rusă a încălcat Articolul 13 din Convenție, coroborat cu Articolul 3 din Convenție (a se vedea *Mozer*, citat mai sus, § 218).

V. APLICAREA ARTICOLULUI 41 DIN CONVENȚIE

73. Articolul 41 din Convenție prevede următoarele:

“Dacă Curtea declară că a avut loc o încălcare a Convenției sau a Protocoalelor sale și dacă dreptul intern al înaltei părți contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei încălcări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o reparație echitabilă.”

A. Prejudiciul

74. Dl Mangîr și dl Condrea au solicitat câte 25000 euro (EUR) pentru prejudiciul moral, iar restul reclamanților au solicitat câte 15000 EUR.

75. Guvernele au solicitat Curții să respingă cererile reclamanților cu privire la prejudiciul moral.

76. Curtea notează că ea nu a constatat nicio încălcare a Convenției din partea Moldovei în prezenta cauză. Prin urmare, nicio despăgubire nu este acordată din partea acestui stat reclamat.

77. Având în vedere încălcările constatate mai sus din partea Federației Ruse, Curtea consideră că în prezenta cauză este justificată acordarea unei despăgubiri pentru prejudiciul moral. Pronunțându-se în echitate, Curtea acordă 25000 EUR dlui Mangîr, 20000 EUR dlui Condrea și câte 15000 EUR fiecărui din ceilalți reclamanți.

B. Costuri și cheltuieli

78. De asemenea, reclamanții au solicitat 3000 EUR pentru costuri și cheltuieli.

79. Guvernele reclamate au solicitat Curții să respingă cererile reclamanților.

80. Curtea reiterează constatarea sa în privința faptului că Moldova, îndeplininduși obligațiile pozitive, nu a fost responsabilă de nicio încălcare a Convenției în prezenta cauză. În consecință, nicio despăgubire pentru costuri și cheltuieli nu este acordată din partea acestui stat reclamat.

81. Curtea reiterează că, pentru a acorda costurile și cheltuielile în baza Articolului 41 din Convenție, trebuie să se demonstreze că acestea au fost suportate realmente în mod necesar în limita unui quantum rezonabil (a se vedea, de exemplu, *Mozer*, citat mai sus, § 240). Ținând cont de toți factorii relevanți și de Articolul 60 § 2 din Regulamentul Curții, Curtea acordă întreaga sumă solicitată în calitate de costuri și cheltuieli, care trebuie achitată de către Federația Rusă.

C. Dobânzile de întârziere

82. Curtea consideră oportun ca rata dobânzilor de întârziere să fie stabilită conform ratei dobânzii facilității de împrumut marginal practică de Banca Centrală Europeană, majorată cu trei puncte procentuale.

DIN ACESTE MOTIVE, CURTEA

1. *Declară*, în unanimitate, plângerile referitoare la Articolul 3 din Convenție, cu referire la maltratarea dlui Mangîr și la condițiile precare de detenție ale tuturor reclamanților, precum și la plângerile lor în baza Articolului 5 §§ 1, 3 și 4 din Convenție și în conformitate cu Articolul 13 din Convenție, admisibile în privința Republicii Moldova;
2. *Declară*, cu majoritate, plângerile referitoare la Articolul 3 din Convenție, cu referire la maltratarea dlui Mangîr și la condițiile precare de detenție ale tuturor reclamanților, precum și la plângerile lor în baza Articolului 5 §§ 1, 3 și 4 din Convenție și în conformitate cu Articolul 13 din Convenție, admisibile în privința Federației Ruse;
3. *Declară*, în unanimitate, restul cererii inadmisibil;
4. *Hotărăște*, în unanimitate, că nu a avut loc o încălcare a Articolului 3 din Convenție de către Republica Moldova, cu privire la maltratarea dlui Mangîr;
5. *Hotărăște*, cu șase voturi contra unui, că a avut loc o încălcare a Articolului 3 din Convenție de către Federația Rusă, cu privire la maltratarea dlui Mangîr;
6. *Hotărăște*, în unanimitate, că nu a avut loc o încălcare a Articolului 3 din Convenție de către Republica Moldova, cu privire la condițiile precare de detenție ale reclamanților;
7. *Hotărăște*, cu șase voturi contra unui, că a avut loc o încălcare a Articolului 3 din Convenție de către Federația Rusă, cu privire la condițiile precare de detenție ale reclamanților;
8. *Hotărăște*, în unanimitate, că nu a avut loc o încălcare a Articolului 5 § 1 din Convenție de către Republica Moldova;
9. *Hotărăște*, cu șase voturi contra unui, că a avut loc o încălcare a Articolului 5 § 1 din Convenție de către Federația Rusă;
10. *Hotărăște*, în unanimitate, că nu a avut loc o încălcare a Articolului 5 §§ 3 și 4 din Convenție de către Republica Moldova;
11. *Hotărăște*, cu șase voturi contra unui, că nu este necesară examinarea separată a plângerilor în baza Articolului 5 §§ 3 și 4 din Convenție în privința Federației Ruse;
12. *Hotărăște*, în unanimitate, că nu a avut loc o încălcare a Articolului 13 coroborat cu Articolul 3 din Convenție de către Republica Moldova;
13. *Hotărăște*, cu șase voturi contra unui, că a avut loc o încălcare a Articolului 3 coroborat cu Articolul 13 din Convenție de către Federația Rusă;
14. *Hotărăște*, cu șase voturi contra unui,

- (a) că Federația Rusă trebuie să achite reclamanților, în termen de trei luni de la data la care hotărârea devine definitivă în conformitate cu Articolul 44 § 2 din Convenție, următoarele sume:
- (i) 25000 EUR (douăzeci și cinci de mii euro), plus orice taxă care poate fi percepută, pentru prejudiciul moral provocat dlui Mangîr;
  - (ii) 20000 EUR (douăzeci de mii euro), plus orice taxă care poate fi percepută, pentru prejudiciul moral provocat dlui Condrea;
  - (iii) 15000 EUR (cincisprezece mii euro), plus orice taxă care poate fi percepută, pentru prejudiciul moral provocat dlui Vasiliev;
  - (iv) 15000 EUR (cincisprezece mii euro), plus orice taxă care poate fi percepută, pentru prejudiciul moral provocat dlui Dațco;
  - (v) 15000 EUR (cincisprezece mii euro), plus orice taxă care poate fi percepută, pentru prejudiciul moral provocat dlui Pohila;
  - (vi) 3000 EUR (trei mii euro), plus orice taxă care poate fi percepută de la reclamanți, în calitate de costuri și cheltuieli.
- (b) că, la expirarea celor trei luni menționate mai sus și până la executarea hotărârii, urmează să fie achitată o penalitate adițional sumelor de mai sus, la o rată egală cu rata dobânzii facilității de împrumut marginal practică de Banca Centrală Europeană, aplicabilă pe parcursul acestei perioade și majorată cu trei puncte procentuale;

15. *Respinge*, în unanimitate, restul pretențiilor reclamanților cu privire la satisfacția echitabilă.

Redactată în limba engleză și comunicată în scris la 17 iulie 2018, în conformitate cu Articolul 77 §§ 2 și 3 din Regulamentul Curții.

Stanley Naismith
Grefier

Robert Spano
Președinte

În conformitate cu Articolul 45 § 2 din Convenție și cu Articolul 74 § 2 din Regulamentul Curții, la prezenta hotărâre se anexează următoarea opinie separată a judecătorului Dedov.

R.S.
S.H.N.

OPINIA SEPARATĂ A JUDECĂTORULUI DEDOV

Votul meu în prezenta cauză se bazează pe opinia mea separată anterioară, exprimată în cauza *Mozer v. Republica Moldova și Rusia* ([MC], nr. 11138/10, CEDO 2016) cu privire la controlul efectiv al Federației Ruse asupra Transnistriei.